

ตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีใน

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

The Social Responsibility Indicator on Ethical Responsibilities
Of Undergraduate Student In King Mongkut's Institute of Technology

Ladkrabang

มณฑา พลรักษ์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้และทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบด้วย ผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความคิดเห็นสรุปประเด็นสำคัญ และกลุ่มตัวอย่างในการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัด ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 1,500 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม Lisrel 8.53 ค่าสถิติในการพิจารณา ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index = GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน ที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index = AGFI) ผลการวิจัย พบว่า 1)

ตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประกอบด้วย 1) มุมมองปัจเจกบุคคล 2) มุมมองที่ถือเอาประโยชน์เป็นสำคัญ 3) มุมมองคุณธรรม และ 4) มุมมองความยุติธรรม โดยมีค่าเฉลี่ยเลขคณิต เท่ากับ 4.01, 3.98, 3.98 และ 3.97 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .44, .43, .43 และ .43 ตามลำดับ แสดงว่า ข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ และมีความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับมาก 2) โมเดลการวัดตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ ความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านจริยธรรม มุมมอง ตัวบ่งชี้ โมเดล

¹ นิสิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร E-mail kpmnthaa@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were to study on the social responsibility indicators on ethical responsibilities of undergraduate student in King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang. An in-depth interview was used to interview 17 experts and examine the related models of ethical social responsible indicators to 1,500 students. Analyzed by Lisrel 8.53 ,Goodness of Fit Index = GFI and Adjusted Goodness of Fit Index = AGFI). The results found that 1) the social responsibility indicator on ethical of undergraduate student in King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang consisted in 4 views ; Ullistarian view, Individualism view, Moral rights view and Justice view. The statistic mean of the views were at 4.01, 3.98, 3.98 and 3.97, the standard deviation were at .44, .43, .43 and .43 which shown that the data was run normally and indicators were suitable at the level of high. 2) The lisrel models of social responsibility on ethical of undergraduate student in King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang were related with the empirical data at .05 significantly.

Keywords: social responsibility, ethical, view, indicator, model

บทนำ

ปัจจุบันมีการตื่นตัวเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรต่างๆ มากยิ่งขึ้นในประเทศตะวันตก หลังจากที่สังคมตะวันตกได้รับบทเรียนจากการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยละเลยผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคม เช่น ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม อันเกิดจากของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม หรือปัญหาความไม่โปร่งใสในการบริหารจัดการของธุรกิจขนาดใหญ่ สำหรับประเทศในทวีปยุโรป ถูกค่าส่วนใหญ่ทางยุโรปยินดีที่จะซื้อสินค้าจากบริษัทที่ถึงแม้จะมีราคาแพงกว่า แต่เป็นบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม หรือคืนประโยชน์ให้กับสังคมบ้าง (Ruggie. J. G., 2002) องค์กรในปัจจุบันจึงได้นำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมมาใช้ในการดึงดูดความสนใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรเพิ่มมากขึ้น (Marsden. C., 2000), (McAlister. D. T. & Ferrell L., 2002) สำหรับในประเทศไทย แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม ได้ถือกำเนิดขึ้นพร้อมกับการสถาปนารัฐกิจในสังคมไทยมายาวนาน ในรูปของการทำบุญ การบริจาคเพื่อการกุศลหรือการอาสาช่วยเหลืองานส่วนรวม กระแสความรับผิดชอบต่อสังคมในเมืองไทยเริ่มขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2549 และได้ถูกบรรจุเป็นแนวปฏิบัติที่ผนวกกับการดำเนินธุรกิจ นอกเหนือไปจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมในรูปแบบ ที่อยู่นอกกระบวนการทางธุรกิจ (เวชกา กลิ่นวิจิต, 2555) ด้วยเหตุนี้ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรจึงถือว่า

เป็นพันธกิจที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดการสร้างประโยชน์และการพัฒนาอย่างยั่งยืนในรูปแบบต่างๆ ให้แก่ผู้คน ในทุกภาคส่วน ไม่เว้นแม้ในวงการศึกษา โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นองค์กรในระดับอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็นในระดับสากลหรือในระดับประเทศ ต่างมีความตื่นตัวเกี่ยวกับเรื่องนี้มาเป็นเวลากว่าทศวรรษ ตัวอย่างเช่น ในการประชุมระดับโลกด้านการอุดมศึกษา (World Conference on Higher Education: WCHE) เมื่อวันที่ 5-8 กรกฎาคม ค.ศ. 2009 ณ สำนักงานใหญ่องค์การยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เรื่อง บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม เมื่อแนวทางการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมเข้าสู่ระบบการบริหารจัดการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งได้นำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมมาพัฒนา กำหนดนโยบายการบริหารจัดการสถาบัน ผ่านภารกิจขององค์กรในทุกด้าน ผสมผสานเป็นเนื้อเดียวกันกับการปฏิบัติงานของคณาจารย์ และบุคลากรตามแผนงานและกลยุทธ์ของสถาบันอุดมศึกษาที่บริหารและกำกับดูแล โดยฝ่ายบริหารและสภามหาวิทยาลัย มีการเปิดหลักสูตรการเรียนการสอน มีการเผยแพร่กิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมสู่สาธารณะ มีการพัฒนาด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในสถาบันอุดมศึกษาให้มีเป้าหมายหลัก ซึ่งเป็นเป้าหมายร่วม คือ ความยั่งยืนของสถาบันอุดมศึกษา การพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับนักศึกษา เพื่อสร้าง

ต้นทุนชีวิตของนักศึกษา บัณฑิตอุดมคติจึงควรมีบุคลิกภาพที่ต้องพัฒนา คือ บุคลิกภาพของบัณฑิต บุคลิกภาพด้านวิชาชีพ และบุคลิกภาพด้านพลเมือง คือ มีวินัย มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความภูมิใจในตัวเอง รู้ความชอบ ความถนัดของตนเอง มีแรงบันดาลใจ มีจิตอาสา มีความรู้ และทักษะที่เพียงพอ ซึ่งจะก่อให้เกิดคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา คือ เป็นผู้มีความภูมิใจในตนเอง และสถาบันรู้และตระหนักความเป็นไปของสังคม สำนักในหน้าที่และบทบาทของตนในฐานะผู้เรียน ยึดมั่นจรรยาบรรณวิชาชีพ มีสำนึกรักษาสีเสื้อและเกียรติยศ และการแบ่งปัน ในฐานะที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้พัฒนาบัณฑิตให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม จึงต้อง เริ่มที่การปลูกฝังการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมระดับบุคคลก่อน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

จากการติดตามข่าวจากสื่อต่างๆ คือ เกิดอะไรขึ้นกับเยาวชนของชาติไทย นับวันจะมีแต่ข่าวที่แสดงถึงความรุนแรง ความเสื่อมถอยทางศีลธรรมมากขึ้นทุกวัน ภาพที่เห็นได้ชัด คือ การเสพและการค้ายาเสพติด กำลังแพร่ระบาดในกลุ่มเยาวชนไทย ตั้งแต่ในระดับประถมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา การแต่งกายล่อแหลม เป็นมูลเหตุที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมทางเพศ การเพิ่มขึ้นของปัญหาเสพติดของนักศึกษา การที่นักศึกษาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันฉันท์สามี-ภรรยา การทะเลาะวิวาทของนักศึกษาทั้งที่เกิดขึ้นภายในสถาบัน

เดียวกันและต่างสถาบัน (พระบำรุง ปญญาพล (โพธิ์ศรี), 2554) ซึ่งนักวิชาการของไทยในหลากหลายอาชีพได้ให้ความเห็นและให้ข้อสรุปร่วมกันว่า ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมของคนไทยและสังคมไทยอยู่ในระดับร้ายแรง และจะทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ จึงจำเป็นต้องหาทางดำเนินการแก้ไข ปัญหาโดยเร็วที่สุด สาเหตุของปัญหาการขาดคุณธรรม จริยธรรมของสังคมไทย มาจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของสังคมไทย การรับเอาวัฒนธรรมตะวันตก วัฒนธรรมภายนอก เทคโนโลยีที่ทันสมัย เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพสังคม สถาบันต่างๆ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนตาม หากแต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นไปอย่างรวดเร็ว จึงทำให้สถาบันหลายสถาบันเกิดความล้มเหลวในการทำหน้าที่ สถาบันถูกลดบทบาท และความสำคัญลง เมื่อสถาบันสำคัญไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้ ขณะที่เทคโนโลยีความทันสมัยได้เข้าสู่สังคมไทย ย่อมทำให้สภาพจิตใจคนปรับเปลี่ยนไม่ทัน จึงทำให้เกิดปัญหาการเสื่อมถอยทางจริยธรรมเกิดขึ้น ดังนั้น เมื่อเกิดปัญหาความเสื่อมถอยทางจริยธรรมแล้ว จึงส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมต่างๆ ตามมาเป็นจำนวนมาก สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันทางการศึกษาที่เป็นที่คาดหวังของสังคมว่าจะผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งทางวิชาการและทางด้านคุณธรรมจริยธรรมออกสู่สังคม จึงต้องให้ความสำคัญและเข้มงวดการปลูกฝังทางด้านคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตอย่างจริงจัง

เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปมีความเป็นเลิศทั้งทางวิชาการและคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ที่ผ่านมามีว่าสถาบันอุดมศึกษาจะตระหนักถึงปัญหาและให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางด้านคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตควบคู่กับการพัฒนาด้านอื่นๆ แต่อย่างไรก็ตามแนวทางการปฏิบัติด้านการพัฒนาจริยธรรมยังไม่ชัดเจน และเป็นรูปธรรมมากนัก สถาบันอุดมศึกษาประสบกับปัญหาความไม่เข้าใจในเรื่องของการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม อาจารย์ผู้สอนคิดว่าคุณธรรม จริยธรรมไม่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน เพราะรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไม่ปรากฏรายวิชาที่มีเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมโดยตรง และนิสิตเอง ยังไม่เห็นความสำคัญของการที่ต้องได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เนื่องจากในการสอบเข้าศึกษาต่อ การสมัครงาน ไม่มีการสอบเรื่องคุณธรรม จริยธรรม (ชลวิทย์ เจียรจิตต์, มปป.: ออนไลน์)

แผนพัฒนาการศึกษาระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) กำหนดกลยุทธ์การดำเนินการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นพลเมืองในระบบการศึกษา คือ 1) สร้างกระบวนการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึกให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) บูรณาการเรียนรู้อันหลากหลาย ทั้งด้านวิชาการ ทักษะ

ชีวิต ศิลปะ คนตรี วัฒนธรรม ศาสนา และความเป็นไทย 3) พัฒนาระบบการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง พลุกพล่าน เสริมสร้างควมมีวินัย ความสามัคคี และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และ 4) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถานศึกษาในการบ่มเพาะ และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียนทุกระดับ/ประเภทการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555)

ดังนั้น ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในสถาบันอุดมศึกษาควรตระหนักและเน้นให้นิสิตนักศึกษาเห็นความสำคัญของคุณธรรม และจริยธรรมอย่างกระจ่างชัดเจน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กำหนด มาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในระดับปริญญาตรี ด้านคุณธรรมจริยธรรม สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรม และ วิชาชีพ โดยใช้คุณลยพินิจทาง ค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณ วิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่นและเข้าใจโลก เป็นต้น มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้มีความรู้ในสาขาวิชาและวิชาชีพร่วมกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม (มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2558) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าทั้ง 3 สถาบัน

ในฐานะที่เป็นตัวแทนของการอบรมทางสังคม ย่อมมีอิทธิพลและสามารถที่จะจัดกระบวนการต่างๆ เพื่อการเรียนรู้ พลุกพล่าน ศักดิ์ คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามให้บังเกิดแก่นักศึกษาได้ จึงมุ่งพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาด้านจริยธรรม ให้เป็นไปตามตัวชี้วัดการตรวจประเมินคุณภาพภายใน องค์ประกอบที่ 2 ด้านการเรียนการสอน ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้กับนักศึกษา โดยการกำหนดพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักศึกษาที่ต้องการส่งเสริมไว้เป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงให้นักศึกษาใหม่ทุกคนเข้าร่วมการอบรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมตามศาสนาที่นับถือ เพื่อให้ นักศึกษาเป็นนักศึกษาที่ดี มีความรับผิดชอบ และเคารพในสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น มีความประพฤติปฏิบัติชอบ อยู่ในกรอบของการเป็นนักศึกษาที่พึงประสงค์ของสังคม ดำรงตนเป็นคนดีตามหลักศาสนาที่ตนเองนับถือ ชำรงไว้ซึ่งเกียรติและความมีระเบียบวินัยของสถาบัน

การพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม เป็นการสร้างองค์ประกอบที่ประกอบด้วยตัวแปรย่อยๆ รวมกันเพื่อแสดงคุณลักษณะ ความรับผิดชอบต่อสังคม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติโดยการกำหนดโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์ว่าตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ตัวแปรย่อยอะไร และ

อย่างไร โดยมีทฤษฎีเป็นพื้นฐานรองรับ โมเดลที่ได้เป็น โมเดลการวัด ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรย่อยซึ่งเป็นตัวแปรสังเกตได้ กับตัวบ่งชี้ที่เป็นตัวแปรแฝง และเป็นการกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรย่อยจากข้อมูลเชิงประจักษ์โดยการวิเคราะห์โมเดลลิสเรด กล่าวคือ ผู้วิจัยต้องรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ตัวแปรย่อยทั้งหลายตามโมเดลที่พัฒนาขึ้น แล้วนำมาวิเคราะห์ให้ได้ค่าน้ำหนัก ตัวแปรย่อย ที่ใช้ในการสร้างตัวบ่งชี้ และสามารถตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดโดยพิจารณาจากความสอดคล้องระหว่างโมเดลตามทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2551) การพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาจะช่วยให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถดำเนินกิจกรรม/โครงการพัฒนานักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบและต่อเนื่อง อันจะสามารถช่วยให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัย/สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามความต้องการของสถาบันการศึกษา สังคม และประเทศชาติสืบไป

จากความเป็นมาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษา กระตุ้นให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญ และนำแนวคิดความ

รับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมมาใช้ ในการวางแผนพัฒนาและกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนานักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กับข้อมูลเชิงประจักษ์

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่ง การวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในขั้นนี้ผู้วิจัยดำเนินการโดยการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของผู้ถูกสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งเป็นผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความ

รับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 17 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอุดมศึกษา นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกทั้งหมดไปสรุปผลเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขตัวบ่งชี้ จากนั้นสร้างเครื่องมือวิจัยจากสาระขององค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อได้แบบสอบถามฉบับร่างเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยด้านความเที่ยงตรง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งมีประสบการณ์การบริหารกิจการนักศึกษาและประสบการณ์ปฏิบัติงานในการสอนในระดับอุดมศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ วิเคราะห์ค่าดัชนีวัดความสอดคล้อง (IOC) จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าแบบสอบถามมีค่าดัชนีวัดความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .80-1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย จำนวน 45 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) (Cronbach's Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1990) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .90 และนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงเพื่อให้ได้เป็น

แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เกี่ยวกับตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตอนที่ 2 ทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 1,500 คน ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากบัญชีประชากร โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักศึกษาที่มีตำแหน่งเป็นนายกสโมสรรองนายกสโมสรนักศึกษา และเป็นคณะกรรมการสโมสรนักศึกษา ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 556 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของแฮร์และคณะ (Hair; et al. 2006: 102) ซึ่งได้อธิบายไว้ว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบว่าโดยกฎทั่วไป กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยที่สุดต้องเป็น 5 เท่า

ของตัวแปร ที่ต้องการวิเคราะห์และขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ระดับที่สูงกว่าควรจะเป็น 10 : 1 คือ หน่วยตัวอย่าง 10 หน่วย ต่อตัวแปรที่สังเกตได้ 1 ตัวแปร ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่างคือ 10 เท่าของตัวแปร ซึ่งตัวแปรที่ต้องการวิเคราะห์หรือตัวแปรที่สังเกตได้ มี 150 ตัวแปร ดังนั้น จากหลักการดังกล่าวมาแล้ว ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะดำเนินการเก็บข้อมูลครั้งนี้ จึงมีจำนวน 1,500 คน จากนั้นผู้วิจัยใช้การประสานงานผ่านคณะต่างๆ เพื่อขอให้ดูแลการทำแบบสอบถาม จากนายกสโมสร รองนายกสโมสรนักศึกษาและคณะกรรมการสโมสรนักศึกษา ในการตอบแบบสอบถามกลับคืนมา ได้ข้อมูลสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 1,500 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.87 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยพิจารณาค่าสถิติพื้นฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยการทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโครงสร้างเชิงเส้น และกำหนดน้ำหนักตัวแปรย่อยที่ใช้ในการสร้างตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรม LISREL 8.53 เพื่อหาค่าน้ำหนักตัวแปรย่อยที่ใช้ในการสร้างตัวบ่งชี้ และทำการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลการวิจัยที่เป็นตัวแบบเชิงทฤษฎีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) ระดับการยอมรับ

คือไม่มีนัยสำคัญหรือค่า P-value สูงกว่า .05 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index = GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index = AGFI) ระดับการยอมรับ คือมีค่าตั้งแต่ .90 ขึ้นไป ค่า RMSEA (Striger's Root Mean Square Error of Approximation) ระดับการยอมรับ คือ ไม่ควรเกิน .08 นำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาคัดเลือกตัวบ่งชี้ที่มีความเที่ยงตรง โครงสร้างเชิงเส้น คือ มีค่า factor loading มากกว่าหรือเท่ากับ .30 และมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมที่เท่ากับ หรือ มากกว่า 3.50

ผลการวิจัย ศึกษาทดลอง

1. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ที่ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีใน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า มีองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบย่อย 12 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ 150 ตัว ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 องค์ประกอบหลักมุมมองที่ถือเอาประโยชน์เป็นสำคัญ องค์ประกอบย่อยด้านมีความประหยัด มีตัวบ่งชี้ 16 ตัว องค์ประกอบย่อยด้านมีความสามัคคี มีตัวบ่งชี้ 11 ตัว และองค์ประกอบย่อยมีจิตสาธารณะ มีตัวบ่งชี้ 13 ตัว

1.2 องค์ประกอบหลักมุมมองปัจเจกบุคคล องค์ประกอบย่อยด้านมีความใฝ่รู้ มีตัวบ่งชี้ 10 ตัว องค์ประกอบย่อยด้านมี

ความอดทนอดกลั้นมี ตัวบ่งชี้ 13 ตัว และ องค์ประกอบย่อยมีความกตัญญูทเวทที่มีตัวบ่งชี้ 12 ตัว

1.3 องค์ประกอบหลักมุมมองคุณธรรม องค์ประกอบย่อยด้านมีความซื่อสัตย์ มีตัวบ่งชี้ 15 ตัว องค์ประกอบย่อยด้านมีความเมตตากรุณา มีตัวบ่งชี้ 9 ตัว และองค์ประกอบย่อยมีความเสียสละ มีตัวบ่งชี้ 13 ตัว

1.4 องค์ประกอบหลักมุมมองความยุติธรรม องค์ประกอบย่อยด้านมีความเพียรพยายาม มีตัวบ่งชี้ 13 ตัว องค์ประกอบย่อยด้านมีความมีวินัย มีตัวบ่งชี้ 11 ตัว และ องค์ประกอบย่อยมีความรับผิดชอบ มีตัวบ่งชี้ 14 ตัว

2. ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม

	ADVA	INDI	VIRI	JUST
ADVA	1	.14*	.99*	.99*
INDI		1	.15*	.13*
VIRI			1	.99*
JUST				1
Mean	3.98	4.01	3.98	3.97
SD	.43	.44	.43	.43

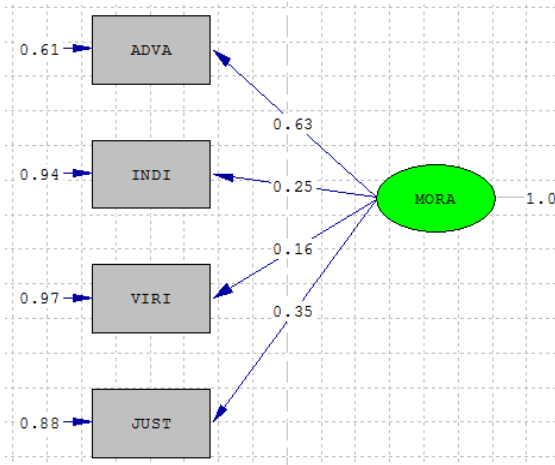
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมทุกตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ มุมมองถือประโยชน์เป็นสำคัญ กับ มุมมองคุณธรรม (ADVA-VIRI) มุมมองถือประโยชน์เป็นสำคัญ กับ มุมมองความยุติธรรม (ADVA-JUST) มุมมองคุณธรรม กับ มุมมองความยุติธรรม (VIRI-JUST) รองลงมา คือ มุมมองปัจเจกบุคคล กับ มุมมอง ความยุติธรรม (INDI-VIRI) โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกค่า

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์โมเดลการวัดตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม

ตัวแปร สังเกตได้	Factor Loading	SE	t	R ²
1. มุมมองถือเอา ประโยชน์เป็น สำคัญ (ADVA)	.63	.02	3.86	.39
2. มุมมอง ปัจเจกบุคคล (INDI)	.45	.04	2.98	.37
3. มุมมอง คุณธรรม (VIRI)	.36	.04	2.10	.35
4. มุมมองความ ยุติธรรม (JUST)	.65	.03	3.95	.42

* $t > .1.96$

6. $\chi^2 = 3.86, df = 2, p = .14, GFI = 1.00,$
 $AGFI = .99, Standardized RMR = .01,$
 $RMSEA = .01$

รูปที่ 1 โมเดลการวัดตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบ
 ต่อสังคมด้านจริยธรรม

จากตารางที่ 2 และ รูปที่ 1 พบว่า โมเดลการวัดตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 3.86 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 2 ค่า P-value มีค่าเท่ากับ .14 นั่นคือ ค่าไค-สแควร์ ไม่มีนัยสำคัญและค่า P-value สูงกว่า .05 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว ($AGFI$) มีค่าเท่ากับ .99 รากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ($Standardized RMR$) มีค่าเท่ากับ .01 ความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ ($RMSEA$) มีค่าเท่ากับ .01 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ($Factor Loading$) มากกว่า .30 ทุกตัวบ่งชี้

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนาด้านตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เมืองศรีประจวบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ มุมมองที่ถือเอาประโยชน์เป็นสำคัญ พบว่า ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ โดยภาพรวม และรายตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ องค์ประกอบย่อยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มีจิตสาธารณะ มีความประหยัด และมีความสามัคคี โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ให้ความช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่า เช่น เด็ก/ สตรี/ คนชรา และแบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวมร่วมกัน องค์ประกอบหลักมุมมองปัจเจกบุคคล พบว่า ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ โดยภาพรวมและรายตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับองค์ประกอบย่อยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มีความกตัญญูกตเวที มีความใฝ่รู้ และมีความอดทนอดกลั้น โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สำนึกในหน้าที่และกตัญญูต่อแผ่นดินเกิด และตอบแทนเมื่อมีโอกาส มีสัมมาคารวะต่อพ่อแม่ ครู ผู้ปกครองและญาติผู้ใหญ่ และปฏิบัติเสียสละชกชวณไม่เข้าเรียนทุกกรณี องค์ประกอบหลักมุมมองคุณธรรม พบว่า ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ โดยภาพรวม และรายตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ องค์ประกอบย่อยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

มีความเสียสละ มีความซื่อสัตย์ และมีความเมตตา กรุณา โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุด 3 อันดับแรก คือ แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนซึ้งด้วยความเต็มใจ อธิบาย/ถ่ายทอดความรู้หากเพื่อนไม่เข้าใจในเรื่องนั้นๆ และเสียสละทั้งกำลังกาย กำลังใจ และทรัพย์สินของตามกำลัง องค์กรประกอบหลักมุมมองความยุติธรรม พบว่า ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ โดยภาพรวมและรายตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับองค์ประกอบย่อยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มีความรับผิดชอบ มีความมีวินัย และมีความเพียรพยายาม โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ปฏิบัติตนตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด มีความวิริยะ อุตสาหะในการเรียนและการทำงาน และไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดที่ทำลายสุขภาพ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าทั้ง 3 สถาบัน สามารถที่จะจัดกระบวนการต่างๆ เพื่อการเรียนรู้ ปลุกฝังทัศนคติ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามให้บังเกิดแก่นักศึกษาได้ และยังมีมุ่งพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาด้านจริยธรรม ให้เป็นไปตามตัวชี้วัดการตรวจประเมินคุณภาพภายใน องค์กรประกอบที่ 2 ด้านการเรียนการสอน ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่จัดให้กับนักศึกษา โดยการกำหนดพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักศึกษาที่ต้องการส่งเสริมไว้เป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงให้นักศึกษาใหม่ทุกคน เข้าร่วมการอบรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมตามศาสนาที่นับถือ เพื่อให้ นักศึกษาเป็นนักศึกษาที่ดี มีความ

รับผิดชอบ และเคารพในสิทธิหน้าที่ของตนเอง และผู้อื่น มีความประพฤติดี ปฏิบัติชอบ อยู่ในกรอบของการเป็นนักศึกษาที่พึงประสงค์ของสังคม ดำรงตนเป็นคนดีตามหลักศาสนาที่ตนเองนับถือ ชำรงไว้ซึ่งเกียรติและความมีระเบียบวินัยของสถาบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณิ งามขจรกุลกิจ (2552) ที่ได้ศึกษารูปแบบและลักษณะของพันธกิจความรับผิดชอบต่อสังคม ที่พึงประสงค์เพื่อสนับสนุนแบรนด์สถาบัน อุดมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบลักษณะ CSR ที่นักเรียนมีความพึงประสงค์มากที่สุด คือ การมอบทุนการศึกษาแก่เยาวชนเรียนดีแต่ขาดทุนทรัพย์จนสำเร็จระดับปริญญาตรีเช่นเดียวกับผู้ประกอบการที่มีความพึงประสงค์มากที่สุดต่อการมอบทุนการศึกษาแก่เยาวชน นอกจากนั้นยังมีความพึงประสงค์มากที่สุดต่อรูปแบบลักษณะที่เป็นการสืบสานอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีไทย และรูปแบบลักษณะการจัดโครงการสร้างจิตสำนึกให้รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิ โคลัส (2006) ได้ทำวิจัยเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย โรมาเนีย ผลการวิจัยพบว่า ในรายวิชาที่มีหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนด้านความรับผิดชอบต่อสังคม มาจากการวิเคราะห์สภาพทางธุรกิจของคณะ และพบอีกว่าควรกำหนดเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัย ให้มีการนำหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม มาใช้เป็นการเริ่มและ

สนับสนุนให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคลในการสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมของประเทศโรมาเนีย

2. ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่าโมเดลการวัดตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมาก และมีนัยสำคัญทางสถิติทุกค่า แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบหลักของความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้ง 4 องค์ประกอบหลัก คือ มุมมองที่ถือเอาประโยชน์เป็นสิ่งสำคัญ มุมมองปัจเจกบุคคล มุมมองคุณธรรม และมุมมองความยุติธรรม เป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัยและสมมติฐานการวิจัยรวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และ

งานวิจัยต่างๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่บ่งชี้พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม ถ้านักศึกษาปฏิบัติตามพฤติกรรมบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมทั้ง 4 องค์ประกอบหลัก 12 องค์ประกอบย่อย 150 ตัวบ่งชี้ ดังกล่าวข้างต้น ย่อมทำให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีประสิทธิผลตามทฤษฎีสอดคล้องกับงานวิจัยของเดวิด และคณะ (2010) พบว่า ตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษามีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคมและเน้นผลประโยชน์ทางยุทธศาสตร์ เช่น มหาวิทยาลัยต้องให้การช่วย ซึ่งเป็นบทบาทของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่จะต้องให้การสนับสนุนการพัฒนาเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของสังคม และสถาบันการศึกษาเองด้วย ซึ่งตัวบ่งชี้เหล่านี้เป็นแหล่งที่มาของข้อมูลที่ต้องการที่สามารถนำไปใช้ในการสนับสนุนการบริหารจัดการและกระบวนการตัดสินใจในการบริหารจัดการสถาบัน

บรรณานุกรม

- Ruggie. J. G., (2002). The theory and Practice of Learning Networks: Corporate Social Responsibility and Global Compact. **The Journal of Corporate Citizenship**. (5): 27-36.
- Marsden. C., (2000). The New Corporate Citizenship of Big Business: Part of the Solution to Sustainability?. **Business & Society Review**. 105(1): 9-25.
- McAlister. D. T. & Ferrell L., (2002). The Role of Strategic Philanthropy in Marketing Strategy. **European Journal of Marketing**. 36(5/6), 689-705.

- เวชกา กลิ่นวิจิต. (2555). **แนวทางการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของมหาวิทยาลัยบูรพา: กรณีศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์**. คุษณินพนธ์ปรัชญาคุษณินบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **มหาวิทยาลัยกับความรับผิดชอบต่อสังคม**. สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2558, จาก http://www.mua.go.th/data_pr/data_sumate_52/Retreat_4.pdf
- พระบำรุง ปญญาพล (โพธิ์ศรี). (2554). **ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ชลวิทย์ เจียรจิตต์. (มปป.: ออนไลน์). **การตระหนักด้านจริยธรรมของนิสิตระดับอุดมศึกษากรณีศึกษานิสิตคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. สืบค้นเมื่อ 18 พฤษภาคม 2558, จาก <http://www.lib.ku.ac.th/KUCONF/2555/KC4910009.pdf>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). **แผนพัฒนาการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (2558: ออนไลน์). **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา**. สืบค้นวันที่ 19 มิถุนายน 2558, จาก <http://qa.bu.ac.th/buqa/index.php/kmqa/57-tqf>
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2551). **การพัฒนาตัวบ่งชี้การประเมิน, การประชุมวิชาการ เปิดขอบฟ้าคุณธรรมจริยธรรม**. วันที่ 29 สิงหาคม 2551. สืบค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2558. จาก http://beekrab01.blogspot.com/2009_11_01_archive.html
- Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of psychological testing** (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.
- วรรณิ งามขจรกุลกิจ. (2552). **การศึกษาการรับรู้ การเข้าร่วม และรูปแบบลักษณะของโครงการพันธกิจความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ที่พึงประสงค์ เพื่อสนับสนุนแบรนด์สถาบันอุดมศึกษาเอกชน**. รายงานการวิจัย. คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- Nicolescu, C., (2006). **Corporate Social Responsibility in the Romanian higher Education**. Retrieved March 28 2015. Available from: <http://www.policy.hu/nicolescu>.
- David, F., Abrue, R., Carreira, F., & Goncalves, S. (2010). **Performance Indicators and Corporate Social Responsibility: Evidence from Potuguguese Higher Education Institutions**. *International Journal of Banking, Accounting and Finance* 2010. 2(3): 251-274.